

Strategie pro malé a střední podniky

Informační podklad ke sdělení Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky

Podklad k dokumentu Rady č. 6783/20
červen 2020
zpracoval: Miroslav Jakab

Obsah:

- Hodnocení z hlediska principu subsidiarity: 3
- Odůvodnění a předmět: 3
- Obsah a dopad:..... 4
- Stanovisko vlády ČR: 6
- Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:..... 7
- Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR: 7

AKTUÁLNÍ VYDÁNÍ:	ŘADA: DOKUMENTY EU
Název: Strategie pro malé a střední podniky	Typ řady: interní
Zpracoval: Jakab, M.	První vydání řady: říjen 2004
Číslo: Podklad k dokumentu č. 6783/20	Frekvence vydání řady: nepravidelná
Datum: červen 2020	Zaměření: Informační podklady k dokumentům EU projednávaným VEZ
Klíčová slova:	Jazyk: CZ
MSP; SME; podnik; EU	Vydavatel: Kancelář Poslanecké sněmovny, Sněmovní 4, 118 26 Praha 1

PARLAMENTNÍ INSTITUT plní úkoly vědeckého, informačního a vzdělávacího střediska pro Poslaneckou sněmovnu, její orgány, poslance a Kancelář Poslanecké sněmovny, pro Senát, jeho orgány, senátory a Kancelář Senátu. Naše činnosti a produkty uvádíme níže.

Oddělení všeobecných studií	STUDIE Srovnávací studie Analytické studie	ODPOVĚDI NA DOTAZ Stručné odpovědi na dotazy členů Parlamentu	VYBRANÁ TÉMATA Studie zpracované k aktuálním problematikám	MONITORING Vybrané hospodářské měnové a sociální ukazatele	MIGRACE Přehled aktualit v oblasti migrace za vybrané období
	PŘEHLED SZBP Společná zahraniční a bezpečnostní politika EU	EUROZÓNA+ Přehled ekonomických událostí v EU	PODKLADY pro zahraničně politická jednání	PŘEDNÁŠKY pro zahraniční delegace, PS, Senát	
Oddělení pro evropské záležitosti	STANOVISKA kompatibility nevládních návrhů zákonů s právem EU	KONZULTACE k předkládaným vládním návrhům zákonů	DOKUMENTY EU Výběr z aktů a dokumentů EU zaslaných PS	ZPRÁVY Aktuální agenda v Bruselu	PODKLADY pro jednání výboru na mezinárodní úrovni
	INFORMAČNÍ STŘEDISKO Informace o činnosti Poslanecké sněmovny a prohlídky budov	ECPRD Spolupráce s Evropským centrem pro parlamentní výzkum a dokumentaci	PŘEDNÁŠKY pro Poslaneckou sněmovnu, pro školy, veřejnost	INFORMAČNÍ MATERIÁLY o fungování Poslanecké sněmovny, o legislativním procesu	ZÁPISY ze schůzí, seminářů, přednášek, kulatých stolů

SDĚLENÍ

Sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů - Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky

KOM(2020) 103 v konečném znění, kód Rady 6783/20

- **Právní základ:**

Dokument informační povahy.

- **Datum zaslání Poslanecké sněmovně prostřednictvím VEZ:**

13. 3. 2020

- **Procedura:**

Není projednáváno legislativním postupem, jedná se o dokument nelegislativní povahy, který nepodléhá schválení v Radě a Evropském parlamentu. Procedura je ukončena jeho přijetím a předložením těmito institucím.

- **Předběžné stanovisko vlády (dle § 109a odst. 1 jednacího řádu PS):**

Datované dnem 4. června 2020, doručené do výboru pro evropské záležitosti dne 10. června 2020 prostřednictvím systému ISAP.

- **Hodnocení z hlediska principu subsidiarity:**

Hodnocení z hlediska principu subsidiarity se neuplatní, jedná se o dokument informační povahy.

- **Odůvodnění a předmět:**

Jedním z cílů unijní průmyslové politiky je podle čl. 173 Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) konkurenceschopnost malých a středních podniků (dále též „MSP“). MSP se ve velké míře podílí na hospodářství EU, poskytují zaměstnání každým dvěma občanům EU ze tří. Z těchto důvodů Evropská komise (dále též „Komise“) 10. 3. 2020 současně s vydáním průmyslového balíčku zahrnujícího sdělení [Nová průmyslová strategie pro Evropu](#), [Sdělení o překážkách pro vnitřní trh](#) a [Dlouhodobý akční plán pro lepší provádění a prosazování pravidel jednotného trhu](#) předložila i [Strategii pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřenou na malé a střední podniky](#) (dále též „Strategie pro MSP“).

Strategie pro MSP navazuje na výše citovanou *Novou průmyslovou strategii pro Evropu* zohledněním potřeb MSP v souvislosti s digitální a environmentální transformací, které se podle Komise v současnosti odehrávají. Pozicí MSP se zabývá z hlediska jejich vlastních kapacit a možností, regulačních i jiných překážek v přístupu na trh i kontextu jejich financování.

Terminologická poznámka PI: termínem „[malé a střední podniky](#)“ (správněji „mikropodniky, malé a střední podniky“) se v právu EU obecně rozumí podniky, které (1) zaměstnávají méně než 250 osob a (2) splňují jedno ze dvou následujících kritérií:

- jejich roční obrat nepřesahuje 50 milionů EUR a/nebo
- jejich bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje 43 milionů EUR.

- **Obsah a dopad:**

Komise v úvodu zdůrazňuje spjatost MSP s fungováním evropské ekonomiky - poskytují dvě ze tří pracovních míst v EU. Jde zároveň o značně rozmanitou skupinu podniků, což se Strategie pro MSP pokouší zohlednit. Podle Komise strategie vyžaduje koordinovaný postup mezi EU a členskými státy; odvolává se přitom na dřívější projekty, mj. na rámec „[Small Business Act](#)“ nebo [COMSP – Program pro konkurenceschopnost malých a středních podniků](#), i na význam Strategie pro MSP v kontextu nových politik, jako je např. [Zelená dohoda pro Evropu](#).

Komise ve Strategii pro MSP vychází ze tří základních pilířů: (1.) budování kapacit a podpora přechodu k udržitelnosti a digitalizaci, (2.) snížení regulatorní zátěže a zlepšení přístupu na trh a (3.) zlepšení přístupu k financím. Komise sdělení uzavírá načrtnutím možných postupů při provádění a přezkumu Strategie pro MSP.

Pilíř I: Budování kapacit a podpora přechodu k udržitelnosti a digitalizaci

První pilíř Strategie pro MSP vychází z cílů udržitelné konkurenceschopnosti, klimatické neutrality, správného využívání zdrojů a flexibilního přístupu k digitalizaci ze strany MSP. Zabývá se blíže tématy udržitelnosti, digitalizace a využití talentů a duševního vlastnictví.

- **S ohledem na přechod k udržitelnosti** je třeba zajistit připravenost a trvalou/dlouhodobou konkurenceschopnost MSP. Mají k tomu nově přispět specializovaní poradci pro udržitelnost v rámci zavedené sítě [Enterprise Europe Network](#) (dále jen „EEN“). Komise počítá i s pokračujícími konzultacemi ze strany [Evropského znalostního střediska pro účinné využívání zdrojů](#) (EREK) k plánované účinnější podpoře MSP skrze [Evropský inovační a technologický institut](#). Již pro letošek navíc Komise i pro MSP vyčlení alespoň 300 milionů EUR podpory v rámci činnosti [Evropské rady pro inovace](#).
- **V oblasti digitalizace** je problémem evropských MSP nedostatečné využití produkovaných dat a jejich nízká ochrana, čímž značně zaostávají za většími podniky. Pomoci má síť 240 [center pro digitální inovace](#) podpořená ze zdrojů EU. Při podpoře MSP v oblasti digitalizace Komise zdůrazňuje koordinaci: EEN má spolupracovat v rámci koordinační platformy [Startup Europe](#), zapojit se však mají i centra pro digitální inovace, příslušné orgány veřejné správy a jiné subjekty. V návaznosti na [Evropskou strategii pro data](#) bude Komise podporovat širší dostupnost údajů a zajištění bezpečného toku dat mezi podniky a vládami.
- V oblasti **využití talentů a duševního vlastnictví** hodlá Komise podpořit možnosti ochrany duševního vlastnictví MSP. K tomu má přispět i chystaný **akční plán pro duševní vlastnictví**, který má avizovat zjednodušení některých postupů. Bude rovněž třeba reagovat na již panující nedostatek kvalifikovaných pracovníků v oblasti IT; k tomu mají přispět **rychlokurzy digitálních dovedností** pro pracovníky MSP, které mají podpořit znalosti v oblastech jako umělá inteligence, kybernetická bezpečnost nebo blockchain. Ke sdílení zkušeností mezi kvalifikovanými osobami a tradičními podniky má pomoci i **program pro dobrovolníky z digitální oblasti**. Komise v neposlední řadě zahrne do [agendy dovedností pro Evropu](#) specializovanou složku pro MSP.

Pilíř II: Snížení regulatorní zátěže a zlepšení přístupu na trh

Navzdory určitému pozitivnímu vývoji je účast MSP na obchodu v rámci vnitřního trhu podle Komise stále ještě příliš nízká a jednou z příčin má být vysoká regulatorní zátěž. Pomoci má digitalizace, lepší prosazování pravidel vnitřního trhu nebo důslednější uplatňování zásady „pouze jednou“ v souvislosti s poskytováním údajů. Současná platforma pro snižování zátěže [REFIT](#) bude nahrazena programem „[Fit pro budoucnost](#)“, který se bude u nových předpisů řídit zásadou „jeden přijmout – jeden zrušit“. Do programu budou zapojeni i členové [sítě zmocněnců pro MSP](#),

respektive nově zřízená pozice **zmocněnce EU pro malé a střední podniky**, který by v rámci programu mj. označoval předpisy, které považuje za nejvíce zatěžující pro MSP. Komise hodlá dále podniknout konkrétní kroky ve třech oblastech:

- **Odstranění překážek partnerstvím a experimentováním s politikami.** Komise např. připraví iniciativu **standard EU pro startupové národy**, která má podpořit členské státy a veřejnou sféru ve sdílení poznatků z dobré praxe a vypracovávat projekty „regulačních pískovišť“ umožňujících testování inovativní regulace. V zájmu vyšší/silnější integrace plánuje Komise dále podpořit tři pilotní projekty **partnerství mezi příhraničními regiony** a prosazovat projekt **jednotné digitální brány**, vzájemné uznávání u neharmonizovaného zboží, účast MSP v odvětvích vesmíru a obrany a přístup k veřejným zakázkám, v souvislosti se kterými zavede **iniciativu pro velké zadavatele a sítě** spojující efektivněji poptávku s nabídkou nebo **označení pro veřejné zadavatele posupující příznivě pro MSP**. V neposlední řadě bude Komise dále pracovat na usnadnění převodů podniků.
- **Posílení spravedlnosti v mezipodnikových vztazích (B2B).** MSP se mohou ocitát v nerovném postavení vůči ekonomicky silnějším podnikům. Komise zde hodlá navázat na [směrnici o opožděných platbách](#), například digitalizovaným sledováním opožděných plateb, identifikací nekalých praktik nebo rychlým řešením platebních sporů.
- **Využití výhod globálních trhů.** Cca. 600 tis. MSP zaměstnávajících 6 milionů osob vyváží zboží mimo EU. Komise chce vývoz MSP posílit jejich dalším zohledňováním v obchodních a investičních dohodách, spuštěním nového **informačního portálu** pro MSP, asistencí delegací EU ve třetích zemích (kde došlo k uzavření obchodní dohody), podporou účasti na veřejných zakázkách mimo EU či propojením MSP skrze EEN nebo [středisko EU pro MSP](#). Cílenou pomoc pro MSP předvídá i unijní [antidumpingové nařízení](#) a k odstranění obchodních překážek omezujících MSP má nově přispět i nedávno zřízená funkce [vrchního úředníka pro dodržování obchodních dohod](#) figurujícího na pozici zástupce generálního ředitele sekce Komise odpovědné za obchod (DG TRADE).

Pilíř III: Zlepšení přístupu k financím

Podle Komise chybí MSP 20-35 miliard EUR a až 18 % podniků nezískalo bankovní úvěr, se kterým počítaly. Bankovní financování přitom pokrývá cca. 90 % finančních potřeb MSP. Navzdory unijní i vnitrostátní podpoře MSP tak podle Komise nejsou stávající opatření dostačující. Komise hodlá navázat na některé stávající přístupy (např. unijní bankovní regulace zná „podpurný koeficient pro MSP“, který bankám umožňuje vyčlenit méně kapitálu pro MSP) a v budoucích politikách finančního sektoru dále zohledňovat potřeby MSP. Komise předvídá kroky ve čtyřech oblastech:

- **Diverzifikace zdrojů financování a lepší připravenost MSP na investice.** Např. ve srovnání s USA se v EU pouze ve značně omezené míře investuje do rizikového kapitálu. To podle Komise vede k odchodu některých začínajících podniků do zahraničí. Komise plánuje přivést evropské investory k vyšším investicím pomocí pilotního projektu **hloubkové technologické analýzy** (*tech due diligence*), který se již v zahraničí osvědčil a měl by usnadnit oceňování rizikového kapitálu. Komise bude i dále využívat inovativní způsoby sdílení rizik, např. v programu [ESCALAR](#).
- **Příprava fondu pro primární veřejnou nabídku akcií MSP.** Evropské MSP mají omezenou možnost financování růstu skrze primární veřejnou nabídku akcií (dále jen „IPO“). Růst IPO byl v EU zastaven finanční krizí a doposud nebyl obnoven. Komise plánuje k obnově tohoto růstu pomoci přispěním z veřejných zdrojů skrze plánovaný **Fond pro primární veřejnou nabídku akcií malých a středních podniků**, který by podpořil samotnou kotaci MSP i její následný vývoj.

- **Příznivější prostředí pro přístup k financování.** Komise letos přezkoumá [směrnici o trzích finančních nástrojů](#) se zaměřením na stimulaci výzkumu zahrnujícího i MSP. V souvislosti s inovacemi v oblasti financí Komise plánuje **strategii EU v oblasti digitálních financí**, ve které bude podporovat používání kryptoaktiv a digitálních tokenů mj. ze strany MSP. Technologie blockchainu má pro MSP usnadnit vydávání dluhopisů a obchodování s nimi. Komise rovněž do konce roku 2021 plánuje přezkum pravidel státní podpory i z hlediska pokračující podpory rizikového kapitálu. Komise rovněž avizuje využití zdrojů z programu [InvestEU](#) k cíleným investicím vyvažujícím nepoměr v podílu žen zakládajících společnosti vůči podílu žen v technologických společnostech, které dosáhly na rizikový kapitál.
- **Mobilizace veřejných i soukromých zdrojů pro MSP skrze InvestEU.** V rámci složky programu InvestEU zaměřené na MSP plánuje Komise vytvořit **jednotný integrovaný záruční nástroj zaměřený na MSP**, které jsou vnímány jako vysoce rizikové nebo nemají dostatečné zajištění. Skrze tento nástroj plánuje Komise podpořit inovativní podniky, podniky v oblasti kultury, podniky přecházející na udržitelnější postupy nebo digitální obchodní postupy. InvestEU podpoří kapitálové financování MSP zvláštního zájmu, mj. v oblasti vesmíru a obrany, digitalizace, technologií založených na průlomových inovacích (*deep tech*) nebo ekotechnologií. Iniciativa má propojit veřejný sektor i soukromé investory. V neposlední řadě plánuje Komise přispět k [řešení zeměpisné nerovnováhy](#) v oblasti investic a přístupu k financím.

Provádění Strategie pro MSP

Komise v závěru Strategie pro MSP klade v souvislosti s jejím prováděním důraz mj. na síť zmocněnců pro malé a střední podniky a plánuje při letošním obnovení jejího mandátu její posílení a zvýšení interakcí s regionálními orgány a subjekty. Komise zároveň jmenuje **vyšokého zmocněnce EU pro malé a střední podniky**, který má síť řídit a dohlížet na provádění Strategie pro MSP. Bude rovněž zapojen do procesu [evropského semestru](#) a zamýšlené platformy pro lepší regulaci „Fit pro budoucnost“. Komise bude dále spolupracovat s **vyslanci strategického podnikání**, poradní skupinou na půdorysu fóra evropských podnikatelů.

Komise bude Strategii pro MSP pravidelně přezkoumávat a bude pokračovat ve vydávání **přezkumu výkonnosti malých a středních podniků**, který bude zahrnovat sledování politik příznivých pro nové MSP (index „*Europe Startup Nations*“) a zapojení MSP do udržitelného podnikání, respektive digitalizace ([index DESI](#)). Na sledování provádění Strategie pro MSP se může podílet jak Rada ve formaci pro konkurenceschopnost tak Evropský parlament prostřednictvím dialogu.

Komise se závěrem sdělení vyjadřuje k **definici MSP**. I v návaznosti na konzultace se podle Komise ukazuje, že definice plní svůj účel. Hodlá se však dále věnovat dílčím otázkám, jako jsou složité vlastnické struktury nebo „efekt uzamčení“, tedy motivaci pro MSP ustrnout ve vývoji z důvodu současného nastavení politik. Komise o vyvozených závěrech podá zprávu.

Dopad na státní rozpočet a právní řád ČR

Toto sdělení není závazným právním dokumentem, a nebude mít tedy přímý dopad na rozpočet či právní řád ČR, avšak Komise v něm avizuje zavedení řady nových institutů a iniciativ, které mohou do budoucna vést k legislativní iniciativě ze strany Komise.

- **Stanovisko vlády ČR:**

Vláda hodnotí kladně, že Strategie pro MSP má podobu nezávazného dokumentu ponechávajícího prostor pro konkrétní kroky členskými státy. Zároveň podotýká, že bude zřejmě na místě některé body sdělení aktualizovat v návaznosti na ekonomický dopad pandemie onemocnění covid-19. Vláda souhlasí s významem MSP pro evropskou ekonomiku i s řadou návrhů ze strany Komise.

Oceňuje například plány týkající se odborných konzultací pro podniky a podporuje plány Komise v oblasti snižování regulační zátěže. Je naopak rezervovaná k regulaci výměny dat v současné době, upozorňuje na možná úskalí „regulačních pískovišť“ a ohrazuje se proti závěru o účelnosti definice MSP, naopak podporuje její revizi. K novým rámcům financování MSP zaujme vláda stanovisko až v návaznosti na konkrétní návrhy.

- **Předpokládaný harmonogram projednávání v orgánech EU:**

Sdělení bylo Komisí v březnu postoupeno Radě a Evropskému parlamentu. Ani jeden z orgánů se k tomu dokumentu doposud neusnesl.

- **Projednávání ve výboru pro evropské záležitosti PS PČR:**

Výbor pro evropské záležitosti PS PČR projednal dokument dne 24. června 2020 a usnesením č. 331 přijal tyto závěry:

Výbor pro evropské záležitosti

b e r e n a v ě d o m í sdělení Komise Evropskému parlamentu, Radě, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů – Strategie pro udržitelnou a digitální Evropu zaměřená na malé a střední podniky /kód Rady 6783/20, KOM(2020) 103 v konečném znění/.